

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.410.009.01.2021

Pan Marcin Lorenc
Rektor Politechniki Opolskiej
Politechnika Opolska
ul. Prószkowska 76, 45-758 Opole

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/024 – Wspieranie rozwoju sportu akademickiego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Opolu
ul. Krakowska 28, 45-075 Opole
T +48 77 449 70 00, F +48 77 449 70 44
lop@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Politechnika Opolska ¹ , ul. Prószkowska 76, 45-758 Opole
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marcin Lorenc, Rektor Politechniki Opolskiej ² od 30 września 2019 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Marek Tukiendorf od 1 września 2016 r. do 17 lipca 2019 r. oraz Henryk Nowak od 24 lipca do 29 września 2019 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja programów i zadań wspierających rozwój sportu akademickiego 2. Efekty wsparcia rozwoju sportu akademickiego
Okres objęty kontrolą	Lata 2017–2021 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych ³) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Zbigniew Łupicki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/48/2021 z 17 maja 2021 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: Politechnika.

² Dalej: Rektor.

³ 26 lipca 2021 r.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Politechnika pozyskiwała środki finansowe od Ministra Sportu i Turystyki⁶ z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej⁷ w łącznej kwocie 216,9 tys. zł w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej oraz od Ministra Edukacji i Nauki⁸ w ramach projektu Narodowa Reprezentacja Akademicka⁹ w kwocie 588,1 tys. zł. W ramach realizowanych umów środki otrzymanego dofinansowania wykorzystywane były przez Politechnikę na zadania związane z ich realizacją. Politechnika zrealizowała inwestycję wymiany powierzchni w hali sportowej, a podejmowane w tym zakresie czynności były zgodne z obowiązującymi przepisami i zobowiązaniami umowy. Uzyskane na ten cel środki dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a rozliczenie przekazanego dofinansowania zostało dokonane w terminach wynikających z umowy zawartej z Ministrem SiT. Politechnika zrealizowała zaplanowany cel inwestycji dofinansowanej środkami FRKF w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej, polegającej na wymianie nawierzchni podłogi hali sportowej. Cele i efekty ustalone w przyjętej Strategii Rozwoju Politechniki Opolskiej do 2030 roku, były w trakcie realizacji. Prawidłowo przyznawano studentom stypendia Rektora za osiągnięcia sportowe. Obiekty sportowe Politechniki wykorzystywano na potrzeby rozwoju sportu, w szczególności halę sportową, w której wymieniono nawierzchnię podłogi. Zawierane corocznie umowy o współpracy z AZS PO umożliwiały rozwój kultury fizycznej studentów i pracowników Politechniki w prowadzonych przez AZS PO zajęciach sportowo-rekreacyjnych, realizowanych w obiektach sportowych Politechniki.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na nierzetelnym sporządzaniu uzasadnień decyzji odmawiających przyznania studentom-sportowcom IOS oraz nierzetelnym sporządzaniu protokołów kontroli okresowych hali sportowej i niedokonaniu w książce obiektu budowlanego wpisu dotyczącego realizacji remontu, wymagającego pozwolenia na budowę.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja programów i zadań wspierających rozwój sportu akademickiego.

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą studenci Politechniki kształcili się na sześciu wydziałach: 1) Budownictwa i Architektury; 2) Ekonomii i Zarządzania; 3) Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki; 4) Inżynierii Produkcji i Logistyki; 5) Mechanicznym i 6) Wychowania Fizycznego i Fizjoterapii¹¹.

Do 31 sierpnia 2020 r. w ramach struktury Politechniki działała jedna filia w Kędzierzynie-Koźlu – Wydział Inżynierii Systemów Technicznych, którą zlikwidowano ze względów ekonomicznych.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Minister SiT. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej – Minister Sportu i Turystyki, od 15 listopada 2019 r. Minister Sportu, od 6 października 2020 r. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

⁷ Dalej: FRKF.

⁸ Dalej: Minister EiN (od 1 stycznia 2021 r.). Wcześniej Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

⁹ Dalej: Projekt NRA.

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Dalej: Wydział WFIF.

Rektor wyjaśnił, że Wydział ten w okresie od 2016 r. do 2019 r. generował koszty wynoszące od 140,2 tys. zł do 224,7 tys. zł, przy przychodach wynoszących od 2,4 tys. zł do 4,1 tys. zł, przy jednoczesnym spadku liczby chętnych do podjęcia studiów na tym kierunku. Na rok akademicki 2017/2018 przyjęto 12 osób; w 2018/2019 nie przyjęto żadnej osoby, a w roku akademickim 2019/2020 przyjęto 9 osób.

(akta kontroli str. 160-163)

Jednostkami organizacyjnymi wydziałów były katedry, których liczba w poszczególnych wydziałach była zróżnicowana i wynosiła od trzech na Wydziale Ekonomii i Zarządzania oraz Wydziale WFiF, do sześciu na Wydziale Mechanicznym. Na Wydziale WFiF kształcono studentów na kierunkach: Wychowanie Fizyczne i Sport; Turystyka i Rekreacja oraz Fizjoterapia.

(akta kontroli str. 3-13)

1.2. W okresie objętym kontrolą liczba nauczycieli akademickich i nauczycieli badawczo-dydaktycznych wykazywała tendencję spadkową. Liczba nauczycieli akademickich zmniejszyła się z 512 w 2017/2018 do 460 w roku akademickim 2020/2021, tj. o 52 nauczycieli (10,2%), a w grupie nauczycieli badawczo-dydaktycznych o 131 nauczycieli (co stanowiło 30% liczby tych nauczycieli w roku akademickim 2017/2018). Natomiast w grupie nauczycieli dydaktycznych tendencja była odwrotna, bowiem ich liczba wzrosła z 74 w roku akademickim 2017/2018 do 149 w roku akademickim 2020/2021 (tj. o 75, co stanowiło 50,3%).

(akta kontroli str. 17-19)

Prorektor ds. kształcenia i dydaktyki wyjaśnił, że powodem zmian liczby nauczycieli w ww. dwóch grupach było wprowadzenie nowych regulacji w systemie szkolnictwa wyższego, związanych z tzw. ustawą 2.0 (ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce¹²), co pozwoliło na wprowadzenie odrębnych ścieżek rozwoju dla pracowników będących nauczycielami akademickimi. Część pracowników wybrała dalszy rozwój, jednocześnie znacząco ograniczając zaangażowanie w realizację badań naukowych.

(akta kontroli str. 163, 164)

W roku akademickim 2020/2021 najliczniejszą grupą nauczycieli akademickich byli nauczyciele zatrudnieni na stanowisku adiunkta z tytułem doktora, których liczba wynosiła 242, co stanowiło 56,2% wszystkich nauczycieli. Następnymi grupami nauczycieli akademickich pod względem liczebności byli nauczyciele z tytułem profesora uczelni – 112 (24,3%); profesora – 43 (9,3%); asystenta z tytułem magistra – 25 (5,4%). W pozostałych pięciu grupach¹³ liczba zatrudnionych nauczycieli akademickich wynosiła od jednego do 19 nauczycieli (co stanowiło od 0,2% do 4,1% udziału procentowego w liczbie nauczycieli akademickich ogółem).

Na kierunku studiów wychowanie fizyczne zatrudnionych było 42 nauczycieli, w tym 22 adiunktów ze stopniem doktora; siedmiu starszych wykładowców ze stopniem magistra; pięciu profesorów uczelni i pięciu wykładowców ze stopniem magistra oraz trzech profesorów.

(akta kontroli str. 17,18)

1.3. W okresie objętym kontrolą liczba wszystkich studentów studiujących na Politechnice malała. Liczba studentów zmniejszyła się z 6 203 w roku akademickim 2017/2018, do 5 498 w roku akademickim 2020/2021, tj. o 705 studentów (11,4%). Podobny trend spadkowy wystąpił w liczbie studentów

¹² Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm., dalej: ustawa o szkolnictwie wyższym.

¹³ Adiunkt ze stopniem doktora habilitowanego – 2 (0,4%); asystent ze stopniem doktora – 1 (0,2%); inne stanowiska z tytułem magistra (asystent biblioteczny) – 1 (0,2%); inne stanowisko ze stopniem magistra (starszy wykładowca) – 15 (3,3%); inne stanowisko ze stopniem magistra (wykładowca) – 19 (4,1%).

kształcących się na kierunku wychowanie fizyczne. Liczba studentów zmniejszyła się z 376 studentów w roku akademickim 2017/2018 do 329 studentów roku akademickim 2020/2021, tj. o 47 (12,5% liczby studentów na tym kierunku w roku akademickim 2017/2018).

(akta kontroli str. 17,18, 21)

Zmniejszenie liczby studentów, Politechniki Prorektor ds. kształcenia i dydaktyki wyjaśnił ogólnopolską tendencją spadku liczby ludności. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego¹⁴ wynikało, że liczba ludności w wieku 18-19 lat z roku na rok spada. To właśnie wiek, w którym absolwenci szkół ponadgimnazjalnych – zarówno liceów, jak i techników aplikują na studia. Ma to również odzwierciedlenie w liczbie kandydatów na studia w Politechnice. Stanowisko to uzasadnił danymi Instytutu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego prezentowanymi w trakcie Forum Metodycznego Polskiej Unii Edukacyjnej w dniach 26-27 maja 2021 r., z których wynikało, że w województwie opolskim wg danych GUS i MEIN w 2020 r. w stosunku do 2005 r. zanotowano 51,4% spadek liczby studentów. Z danych zawartych w publikacji *Portret statystyczny Opolskiego Ośrodka Akademickiego w latach 2010-2019* wydanej przez GUS stały spadek liczby studentów w uczelniach w Opolu wynika ze zmian demograficznych, tj. liczby osób w wieku 19-24 lata. W opracowaniu podkreślono, że liczba studentów Politechniki w roku akademickim 2019/2020 w porównaniu z 2010/2011, zmniejszyła się o 45,5%.

(akta kontroli str. 164)

1.4. W roku akademickim 2020/2021 Politechnika kształciła studentów na 27 kierunkach studiów, w ramach, których kształcenie realizowano na 25 kierunkach na poziomie pierwszego stopnia, na 15 kierunkach na poziomie drugiego stopnia, oraz na jednym kierunku na poziomie jednolitym magisterskim. Kształcenie studentów na kierunku wychowanie fizyczne realizowane było na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

(akta kontroli str. 12,13, 19)

1.5. W latach objętych kontrolą nie tworzą nowych kierunków kształcenia na kierunku wychowanie fizyczne.

(akta kontroli str. 19)

1.6. W okresie objętym kontrolą Politechnika dysponowała trzema własnymi obiektami sportowymi:

- 1) kryty kompleks obiektów sportowych przy ul. Prószkowskiej 76, w skład którego wchodziła: a) hala sportowa o powierzchni 1 100 m², boisko o nawierzchni drewnianej, przeznaczone do gier zespołowych z możliwością podzielenia na trzy mniejsze boiska; b) pięciotorowa bieżnia lekkoatletyczna, o nawierzchni tartanowej, o długości 80 m; c) sala gimnastyczna, o powierzchni 430 m², o nawierzchni dywanowej, przeznaczona do ćwiczeń gimnastycznych i sportów walki; d) sala baletowa, o powierzchni 216 m² z nawierzchnią ze sportowego PCV, przeznaczona do zajęć tanecznych, aerobiku i ćwiczeń ruchowych; e) siłownia o powierzchni 195 m²; 2) kryta hala sportowa przy ul. Małopolskiej 22; o powierzchni 480 m², o nawierzchni wykonanej ze sportowego PCV, przeznaczona do gier zespołowych (piłka nożna, siatkowa, koszykówka) oraz zlokalizowane przy niej otwarte boisko do piłki nożnej o nawierzchni trawiastej, o powierzchni 2 700 m²; 3) kryta hala sportowa przy ul. Luboszyckiej 7, o powierzchni 343 m², o nawierzchni z parkietu drewnianego, przeznaczona do gier zespołowych (piłka nożna, siatkowa, koszykówka, zajęcia z wrotkarstwa).

¹⁴ Dalej: GUS.

Ponadto, na podstawie umów najmu zawartych z Miastem Opole Politechnika dysponowała czterema obiektami sportowymi, wykorzystywanymi do przeprowadzania zajęć dydaktycznych w Wydziale WFIF, tj.:

- 1) halą sportową Stegu Arena - krytym obiektem, o nawierzchni drewnianej (parkiet) do przeprowadzania gier zespołowych (piłki nożnej, ręcznej i siatkowej oraz koszykówki), przy czym przedmiot najmu stanowiła powierzchnia od 70 do 1 200 m²,
- 2) stadionem lekkoatletycznym otwartym, wykorzystywanym do przeprowadzania zajęć z dyscyplin lekkiej atletyki, na którym znajdowały się m.in. tory biegowe o nawierzchni tartanowej (8 torów po 400 metrów i 10 torów po 100 metrów);
- 3) lodowiskiem, wykorzystywanym do przeprowadzania zajęć z łyżwiarstwa, przy czym przedmiot najmu stanowiła 1/3 tafli (około 600 m²);
- 4) czterema torami po 25 metrów na krytej pływalni, wykorzystywanymi do przeprowadzania zajęć dydaktycznych z pływania.

W okresie objętym kontrolą liczba obiektów sportowych pozostających w dyspozycji Politechniki nie uległa zwiększeniu. Ponoszone w związku z tym nakłady dotyczyły remontów i modernizacji, w tym: a/ na przebudowę i modernizację hali sportowej przy ul. Prószkowskiej 76, w latach 2017-2019, wydatkowano kolejno: 13,7 tys. zł¹⁵; 379,8 tys. zł¹⁶ 131,7 tys. zł¹⁷, b/ na remonty pozostałych obiektów sportowych w latach 2018-2019 wydatkowano 15,9 tys. zł (głównie malowanie); c/ na zakup i montaż elektronicznej tablicy wyników w 2020 r. wydatkowano 7,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 25-29)

Politechnika dysponowała jednym obiektem sportowym przystosowanym do organizacji wyczynowych zawodów sportowych o charakterze ogólnopolskim, tj. halą sportową przy ul. Prószkowskiej 76 (odbywały się w niej mecze I ligi koszykówki).

(akta kontroli str. 25-29)

1.7. Politechnika gromadziła środki otrzymywane z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego¹⁸, przeznaczone na jej działalność na wydzielonym pomocniczym rachunku bankowym¹⁹ utworzonym 28 grudnia 2011 r.

Środki subwencji, zgodnie z dyspozycją art. 407 ustawy o szkolnictwie wyższym, w związku z art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce²⁰, gromadzone były na pomocniczym rachunku bankowym utworzonym 3 grudnia 2019 r. w Banku Gospodarstwa Krajowego.

(akta kontroli str. 116-159)

W 2017 r. Politechnice przyznane zostały środki dotacji w łącznej kwocie 95 649 tys. zł, z której 93 328 tys. zł stanowiły dotacje podmiotowe, a 2 321 tys. zł dotacje celowe. W 2018 r. kwoty te przedstawiały się odpowiednio: 99 244 tys. zł; 98 869 tys. zł i 375 tys. zł. W następnych latach środki na funkcjonowanie Politechniki przekazywane były w formie subwencji oraz dotacji podmiotowych i celowych. I tak, w 2019 r. Politechnice przyznano środki w łącznej kwocie 102 371 tys. zł, z czego 95 322 tys. zł stanowiła subwencja, a 7 049 tys. zł dotacja podmiotowa. W 2020 r. Politechnice przyznano środki w kwocie 116 523 tys. zł, z tego 97 553 tys. zł w formie subwencji oraz 7 472 tys. zł w formie dotacji podmiotowej i 11 498 tys. zł w formie dotacji celowej. W 2021 r. (do 31 marca)

¹⁵ Przebudowa posadzki 6,7 tys. zł i wymiana okien 7,0 tys. zł.

¹⁶ Wymiana nawierzchni posadzki w hali sportowej.

¹⁷ 94,6 tys. zł na dokończenie przebudowy posadzki i 47,1 tys. zł na zakup i montaż składanych trybun.

¹⁸ Dalej: Ministerstwo NISW (od 1 stycznia 2021 r. Ministerstwo Edukacji i Nauki).

¹⁹ Rachunek pomocniczy nr 06 1240 2103 1111 0010 4333 9410 utworzono w Banku PKO S.A.

²⁰ Dz.U. poz. 1669.

przyznano kwotę 10 622 tys. zł, z czego 4 499 tys. zł stanowiła subwencja, a 6 123 tys. zł dotacja podmiotowa.

Z przyznanych z budżetu państwa kwot wykorzystano: w 2017 r. 95 529 zł (93 222 tys. zł dotacji podmiotowej i 2 297 tys. zł dotacji celowej); w 2018 r. 91 614 tys. zł (91 222 tys. zł dotacji podmiotowej i 392 tys. zł dotacji celowej); w 2019 r. 114 085 tys. zł (105 510 tys. zł subwencji i 8 575 tys. zł dotacji podmiotowej); w 2020 r. 104 767 tys. zł (97 553 tys. zł subwencji, 6 609 tys. zł dotacji podmiotowej i 605 tys. zł dotacji celowej) i w 2021 r. (do 31 marca) 26 299 tys. zł (24 411 tys. zł subwencji i 1 888 tys. zł dotacji podmiotowej).

(akta kontroli str. 176-199)

Kierownik Działu Nauki Politechniki wyjaśniła, że w latach 2017-2018, dotacje na utrzymanie potencjału badawczego przyznawał Minister NiSW w oparciu o rozporządzenie z dnia 11 września 2015 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości dotacji i rozliczania środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego oraz na badania naukowe lub prace rozwojowe oraz zadania z nimi związane, służące rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich²¹. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, Minister NiSW przyznawał jednostce naukowej (wydziałowi, jako podstawowej jednostce organizacyjnej) dotację na utrzymanie potencjału badawczego w wysokości ustalonej zgodnie z algorytmem określonym w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia (dotacją bazową), oraz dotację dla młodych naukowców, w wysokości ustalonej zgodnie z algorytmem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

W latach 2019-2021 z przyznanej kwoty subwencji ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz potencjału badawczego wydzielona została kwota przeznaczona na rozwój działalności naukowej dyscyplin naukowych. W 2019 r. Wydziałowi WFiF przyznano środki w wysokości niewykorzystanych w 2018 r. na dokończenie zadań realizowanych w dotychczasowym systemie dotacji statutowych bazowych i celowych oraz po raz pierwszy środki na rozwój potencjału badawczego dyscyplin naukowych.

Do określenia wysokości środków przypadających na poszczególne dyscypliny naukowe, w których w Politechnice prowadzi się badania (dla Wydziału WFiF – podlegające ewaluacji, to: nauki o kulturze fizycznej i nauki o zdrowiu oraz wybrane dyscypliny nie podlegające ewaluacji, zależnie od złożonych przez pracowników oświadczeń), stosowano algorytm, w którym brano pod uwagę kryteria, zbliżone do stosowanych wcześniej w algorytmie Ministra NiSW przy przyznawaniu dotacji:

1) współczynnik określony w Politechnice dla danej dyscypliny na podstawie kategorii naukowych posiadanych przez wydział do którego przyporządkowano daną dyscyplinę oraz dla dyscyplin nie podlegających ewaluacji; 2) kosztochłonność prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych w poszczególnych dziedzinach nauki (wskaźnik określony rozporządzeniem Ministra NiSW); 3) liczba pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, którzy złożyli oświadczenie o prowadzeniu badań naukowych w danej dyscyplinie; 4) wysokość środków przeznaczonych przez Rektora na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego w zakresie zadań realizowanych w dyscyplinach naukowych z zachowaniem rezerwy w dyspozycji prorektora ds. badań i rozwoju.

W związku z powyższym, w roku 2019 kwota ta wyniosła dla Wydziału WFiF 204 tys. zł, co stanowiło wzrost w stosunku do roku 2018, biorąc pod uwagę liczbę pracowników w dyscyplinach ewaluowanych na Wydziale – 41,5.

W roku 2020 przyznawano środki na rozwój potencjału badawczego w dyscyplinach naukowych przy zastosowaniu w wewnętrznym algorytmie podziału środków

²¹ Dz.U. poz. 1443 ze zm.

składowych zbliżonych dla roku 2019, przy uwzględnieniu zmiany sposobu ustalania współczynników dla dyscyplin, określając je na podstawie danych historycznych, w zakresie otrzymanych kategorii naukowych oraz oczekiwanych w kolejnej ewaluacji kategorii naukowych z uwzględnieniem posiadanych uprawnień do nadawania stopni naukowych oraz kształcenia doktorantów. W 2020 r. kwota na rozwój potencjału badawczego dla Wydziału WFiF wyniosła 234 tys. zł i była większa w stosunku do kwoty z 2019 r., biorąc pod uwagę liczbę pracowników w dyscyplinach ewaluowanych na Wydziale – 27,75, a także fakt, że środki na nakłady inwestycyjne stanowiły odrębną pulę finansową zabezpieczoną na cele działalności badawczej w dyspozycji prorektora.

W roku 2021 do podziału środków na działalność dyscyplin stosowano zasady analogiczne jak w roku poprzednim (zastosowano jedynie nowe wartości współczynników), z tym że do podziału przeznaczono część kwoty wydzielonej w planie na rozwój potencjału badawczego zachowując rezerwę prorektora ds. nauki i rozwoju, która służy finansowaniu dyscyplin zgodnie z ich faktycznym zapotrzebowaniem. Wynikiem tego wg. stanu na 31 marca 2021 r. kwota ta wyniosła dla Wydziału WFiF 91 tys. zł.

(akta kontroli str. 487-496, 848-851)

1.8. W latach akademickich 2017/2018 – 2020/2021, 19 studentów-sportowców Politechniki 34 krotnie brało udział w zawodach²² rangi międzynarodowej: zimowe igrzyska olimpijskie; mistrzostwa świata, mistrzostwa Europy; puchar świata; letnia i zimowa uniwersjada; akademickie mistrzostwa świata, akademickie mistrzostwa Europy.

Prorektor ds. ogólnych i operacyjnych wyjaśnił, że do ww. grypy zawodników należy dodać około 240 studentów-sportowców startujących corocznie w akademickich mistrzostwach oraz studentów-sportowców występujących w ligach gier zespołowych: piłka nożna (druga liga i wyższe - 5 studentów); piłka siatkowa (klub uczelniany, druga liga - 12); koszykówka (klub uczelniany pierwszej ligi - 15) i piłka ręczna (super liga - 5 studentów).

(akta kontroli str. 110-115)

W okresie objętym kontrolą zasadniczą formą pomocy Politechniki udzielanej studentom-sportowcom, było przyznawanie indywidualnych organizacji studiów²³ oraz wsparcie finansowe w formie stypendiów Rektora. Ponadto, na etapie rekrutacji kandydaci na kierunek wychowanie fizyczne mogli uzyskać dodatkowe punkty za posiadanie klasy sportowej.

Zasady przyznawania IOS określono w regulaminie studiów²⁴. W latach 2017/2018 do 2020/2021 zgodnie z zapisami regulaminu studiów, ułatwieniami w realizacji programu studiów poprzez ustanowienie IOS, mogli być objęci studenci-sportowcy *będący członkami sportowej kadry narodowej, olimpijskiej lub uniwersjadowej, posiadający I klasę sportową, a także reprezentanci uczelni w Akademickich Mistrzostwach Polski, którzy zajęli miejsca 1-3²⁵*.

(akta kontroli str. 171-175)

²² Zimowe igrzyska olimpijskie – jeden student w short-track; mistrzostwa świata – siedmiu w kajakarstwie klasycznym, jeden w lekkiej atletyce i jeden w łucznictwie; mistrzostwa Europy – siedmiu w kajakarstwie klasycznym, po dwóch w lekkiej atletyce i judo oraz jeden w łucznictwie; zimowa uniwersjada – dwóch w short-track i jeden w narciarstwie alpejskim; letnia uniwersjada – dwóch w lekkiej atletyce; akademickie mistrzostwa świata – jeden w kajakarstwie klasycznym; akademickie mistrzostwa Europy – jeden w karate WKF; zawody pucharu świata: dwóch studentów w short-track, dwóch w kajakarstwie klasycznym i jeden w judo.

²³ Dalej: IOS.

²⁴ Regulaminy uchwalane przez Senat Politechniki Opolskiej uchwałami nr: 110 z 26 kwietnia 2017 r.; 320 z 29 maja 2019 r. i nr 416 z 30 kwietnia 2020 r., dostępne na stronie <https://bip.po.opole.pl/index.php/prawo>, w zakładce Regulaminy/Zarządzenia.

²⁵ §9 ust. 2 pkt 2 Regulaminu studiów w Politechnice Opolskiej, obowiązującego od 1 października 2017 r. do 30 września 2019 r. oraz §12 ust. 2 pkt 3 regulaminów studiów obowiązującego od 1 października 2019 r. do nadal.

W okresie objętym kontrolą do dziekanów wydziałów Politechniki złożono 124 podania o przyznanie studentom-sportowcom IOS, z których 109 zostało rozpatrzonych pozytywnie, a 15 negatywnie. W poszczególnych latach akademickich przyznano pomoc w formie IOS następującej liczbie studentów:– 30 studentom w 2017/2018,– 46 studentom w 2018/2019; - 21 studentom w 2019/2020 i 12 studentom 2020/2021 (do 31 marca 2021 r.). Jednocześnie, w ww. okresach liczba odmów udzielenia studentom pomocy w formie ISO wyniosła odpowiednio: 2,8, 5 i 0. Wzór podania zawierał również część odnoszącą się do sposobu rozpatrzenia podania przez dziekana wydziału, które podejmowane były w formie decyzji wraz z uzasadnieniem.

Na podstawie szczegółowego badania dokumentacji 40 decyzji dziekanów wydziałów Politechniki (wybranych losowo po 10 podań o przyznanie IOS, z każdego badanego roku akademickiego), przyznających studentom-sportowcom pomoc w formie IOS stwierdzono, że w 31 sprawach, w których wydano przedmiotowe decyzje studenci-sportowcy załączyli lub wykazali uzyskanie co najmniej jednego z osiągnięć sportowych wymienionych w regulaminach studiów uprawniających do przyznania IOS.

(akta kontroli str. 22-24, 42-57, 96-99)

Prorektor Politechniki ds. ogólnych i operacyjnych wyjaśnił, że zmiany w liczbie studentów ubiegających się o przyznanie IOS w poszczególnych latach badanego okresu(tj. odpowiednio: 30, 46, 21 i 12), wynikały wyłącznie z osobistych potrzeb studentów. Powodów, dla których w jednym roku złożonych podań o IOS jest więcej, a w drugim mniej, może być bardzo dużo: sytuacja osobista studentów-sportowców, większy lub mniejszy udział procentowy wśród studentów osób uprawiających czynnie sport (nabory na studia, obrony prac inżynierskich, są skreślani i wznowiają studia), większa lub mniejsza ilość zawodów rozgrywanych w danym roku, itd. Znaczny spadek ilości składanych podań w dwóch ostatnich latach akademickich jest wynikiem pandemii, a co za tym idzie wprowadzanych obostrzeń, jak na przykład zajęcia odbywane w formie zdalnej czy odwołanie większości imprez sportowych.

(akta kontroli str. 200-202)

W okresie objętym kontrolą Politechnika przyznała 201 stypendiów Rektora studentom-sportowcom²⁶, na zasadach określonych w regulaminach świadczeń dla studentów Politechniki²⁷. Kwoty przyznanych stypendiów na okresy roczne, uzależnione były od liczby punktów uzyskanych za osiągnięcia sportowe skategoryzowane w tabeli wg osiągnięć sportowych i tak, maksymalnie można było uzyskać 2,5 pkt za zdobycie medalu igrzysk olimpijskich, paraolimpijskich, mistrzostw świata i Europy, a najmniej, tj. 0,65 pkt za reprezentowanie Uczelni w rozgrywkach ligowych gier zespołowych na poziomie minimum drugiej ligi. Stypendia Rektora przyznawane były w okresie objętym kontrolą w kwotach: 400 zł; 600 zł i 800 zł, a liczba studentów, którym przyznano takie stypendia w ww. kwotach wynosiła odpowiednio: 4; 107 i 90.

(akta kontroli str. 200-204)

²⁶ W latach akademickich: 2017/2018 - 60 stypendiów; 2018/2019 – 51; 2019/2020 – 49 i 2020/2021 – 41 stypendiów. Jednocześnie odmówiono tych stypendiów następującej liczbie studentów sportowców w latach odpowiednio: 0; 17; 21 i 20.

²⁷ W okresie kontrolą obowiązywały regulaminy przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Politechniki Opolskiej wprowadzone zarządzeniami Rektora o numerach i z dnia: 38/2017 z 7.06.2017 r.; 40/2018 z 20 czerwca 2018 r.; 52/2018 r. z 6.09.2019 r. i 65/2020 z 8.07.2020 r. Zasady przyznawania pomocy dla studentów sportowców określono w §4 regulaminów w latach 2017/2018-2019/2020 i w §37 wg kryteriów ustalonych w §51 i 54 regulaminu obowiązującego w roku akademickim 2020/2021. Dostępne na stronie <https://bip.po.opole.pl/index.php/prawo>, w zakładce Świadczenia dla studenta.

Prorektor Politechniki ds. ogólnych i operacyjnych wyjaśnił, że oprócz ww. form ułatwiania i wspierania w realizacji programu studiów studentów-sportowców, startujących w zawodach rangi krajowej i międzynarodowej, była możliwość treningów zawodników zrzeszonych w strukturach AZS PO w oparciu o obiekty i zaplecze kadrowe Wydziału WFiF. Ponadto, studenci mają możliwość poddania się badaniom w pracowniach będących zapleczem tego Wydziału. Od 2021 r. mają oni również możliwość korzystania ze wsparcia w ramach programu Narodowa Reprezentacja Akademicka. Natomiast w przypadku sportowców, z klubów innych niż AZS PO, proces treningowy nie jest powiązany z Politechniką natomiast w dalszym ciągu mają oni możliwość realizacji programu studiów w ramach IOS i są poddawani badaniom w pracowniach będących zapleczem ww. Wydziału i mogą uczestniczyć w programie Narodowa Reprezentacja Akademicka.

(akta kontroli str. 202-203)

1.9. Politechnika nie uczestniczyła w realizacji programu ogłaszanego przez Ministra EiN *Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza*²⁸ oraz programu *Rozwój Sportu Akademickiego* ogłoszonego Komunikatem Ministra NiSW²⁹.

W kontrolowanym okresie Politechnika realizowała zadanie pn.: *Intensyfikacja aktywności naukowo-badawczej Politechniki Opolskiej w obszarze inżynierii mechanicznej*, w ramach projektu ogłaszanego przez Ministra EiN, *Regionalna inicjatywa doskonałości*, który nie był związany ze sportem akademickim. W ramach zadania zaplanowano wsparcie finansowe Wydziału Mechanicznego Politechniki w kwocie 12 mln. zł, mające na celu podniesienie ilości i jakości badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze dyscyplin naukowych mechaniki oraz budowy i eksploatacji maszyn. Środki finansowe we wnioskowanej kwocie 12 000 tys. zł, przyznane zostały decyzją Ministra NiSW z 9 listopada 2018 r., a umowę na realizację projektu zawarto 20 grudnia 2018 r. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych Politechnika wykorzystała kwotę 6 025,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 205-261)

1.10. Politechnika nie uczestniczyła w I edycji Projektu NRA ogłoszonego przez Ministra NiSW w 2019 r.

Prorektor Politechniki ds. ogólnych i operacyjnych wyjaśnił, że powodem nieprzystąpienia do tego Projektu był krótki czas, wyznaczony przez Ministra NiSW, na przygotowanie i złożenie wniosku. Ogłoszenie o naborze zostało opublikowane 15 października 2019 r., a termin składania wniosków upływał 30 listopada 2019 r. Rzetelne przygotowanie dokumentów aplikacyjnych oraz planów realizacji programu, dostosowanych do oczekiwań beneficjentów, w opinii Politechniki, nie było możliwe w tak krótkim czasie.

(akta kontroli str. 489)

Do II edycji Projektu NRA, Politechnika zgłosiła 30 studentów-sportowców (z których, po 9 uprawiało piłkę ręczną i kajakarstwo, 5 uprawiało judo, 3 koszykówkę i po 2 studentów-sportowców uprawiało lekką atletykę i karate). Z ww. grupy 4 studentów-sportowców posiadało międzynarodową klasę mistrzowską, a pozostali mistrzowską klasę sportową. Z ww. grupy studentów-sportowców, 6 z nich było medalistami: mistrzostw świata (3), mistrzostw Europy (2) i Akademickich Mistrzostw Świata (1).

W dniu 5 lutego 2021 r. Politechnika zawarła z Ministrem EiN umowę na realizację Projektu NRA (II edycja) polegającego na wsparciu procesu kształcenia studentów-sportowców w celu umożliwienia realizowania równoległe kariery sportowej oraz

²⁸ Politechnika nie została zakwalifikowana przez grupę ekspertów do 20 najlepszych uczelni w kraju.

²⁹ Program ogłoszony Komunikatem Ministra NiSW z 29 września 2011 r. o ustanowieniu programu pod nazwą Rozwój Sportu Akademickiego.

nauki akademickiej. Wartość przyznanej dotacji celowej wynosiła 588,1 tys. zł i została ustalona jako iloczyn sumy liczby planowanych godzin zajęć indywidualnych dla poszczególnych studentów-sportowców i zajęć grupowych, oraz stawki przeliczeniowej 180 zł (brutto) za godzinę, powiększonej o 10% kosztów pośrednich³⁰.

Do 30 czerwca 2021 r. z otrzymanej dotacji w kwocie wnioskowanej 588,1 tys. zł, zaksięgowanej 22 lutego 2021 r.³¹, na wydzielonym koncie 131-1-6523 *Narodowa Reprezentacja Akademicka*, Politechnika wydatkowała 6,4 tys. zł na koszty przeprowadzenia 33 godzin lekcyjnych dodatkowych zajęć z 16 studentami-sportowcami objętymi Projektem NRA przez czterech prowadzących³². Przeprowadzone zajęcia dydaktyczne obejmowały następujące przedmioty: teoria i metodyka sportów zespołowych – piłka nożna; zaawansowana teoria i metodyka piłki nożnej i piłki ręcznej oraz zarządzanie i marketing w sporcie. Na przeprowadzenie ww. zajęć Rektor zawarł z prowadzącymi zajęcia w ramach Projektu NRA umowy zlecenia. Potwierdzeniem przeprowadzenia zajęć były sprawozdania z realizacji zajęć dydaktycznych składane przez prowadzących zajęcia z danego przedmiotu, zawierające imię i nazwisko studentów uczestniczących w zajęciach, termin przeprowadzenia zajęć, liczbę godzin, oraz formę prowadzenia zajęć (zdalnie lub kontaktowo). Ww. dokumentacja stanowiła podstawę wystawienia rachunku przez prowadzącego.

(akta kontroli str. 210, 262-288, 553-574)

Odpowiedzialny za podejmowanie bieżących uzgodnień dotyczących realizacji Projektu NRA samodzielny referent ds. sportu akademickiego wyjaśnił, że na 25 czerwca 2021 r. jeden ze studentów-sportowców został wyłączony z Projektu NRA, gdyż został skreślony z listy studentów z dniem 23 kwietnia 2021 r. Z uwagi na skreślenie tego studenta w początkowym etapie realizacji programu, na jego osobę nie zostały w ramach programu wydatkowane żadne środki finansowe. Obecnie środki są wstrzymane i zdeponowane na rachunku bankowym Uczelni, w oczekiwaniu na ewentualne, ponowne podjęcie studiów przez niego od nowego semestru. W razie niepodjęcia studiów wraz z rozpoczęciem nowego roku akademickiego środki zostaną zwrócone do Ministerstwa EiN lub za zgodą tego Ministerstwa zostaną przesunięte na innego studenta, o którego zakwalifikowanie do obecnej edycji programu Uczelnia zamierza zwrócić się w najbliższych miesiącach.

(akta kontroli str. 287-288)

1.11. Politechnika w okresie objętym kontrolą realizowała jedno zadanie inwestycyjne pn. *Wymiana nawierzchni sportowej w hali sportowej Politechniki Opolskiej*, o całkowitej wartości 476,7 tys. zł, które było dofinansowane środkami FRKF w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej w kwocie 216,9 tys. zł. Umowa nr 2018/0919/8517/SubA/DIS/Sp na dofinansowanie ww. zadania kwotą 218 tys. zł³³, została zawarta z Ministrem SiT 19 grudnia 2018 r., a termin zakończenia zadania ustalono na 31 marca 2019 r. Politechnika otrzymała środki dotacji we wnioskowanej kwocie 218 tys. zł, 10 lipca 2019 r., tj. 101 dni po umownym terminie zakończenia i 187 dni po jego faktycznym zakończeniu.

(akta kontroli str. 289-314)

³⁰ [(2950 godzin zajęć indywidualnych + 20 godzin zajęć grupowych) x 180 zł/godzinę] x 1,1 = 588 060 zł.

³¹ W §2 ust. 1 umowy ustalono termin przekazania środków wynoszący 21 dni od dnia zawarcia umowy.

³² Prowadzący zajęcia na Wydziale WFiF przeprowadzili następujące liczby godzin indywidualnych zajęć: R.F. 12 godzin zajęć indywidualnych z czterema studentami; T.B. 10 godzin z pięcioma; W.A. 6 godzin z dwoma studentami i W.F. 5 godzin z pięcioma studentami.

³³ Faktyczna kwota dotacji była mniejsza o 1,1 tys. zł, w związku ze zwrotem podatku VAT w tej wysokości.

Z ustaleń kontroli wynika, że Politechnika przesłała do Ministra SiT wniosek o wypłatę dofinansowania zadania w dniu 3 kwietnia 2019 r., tj. po upływie 39 dni od umownego terminu rozliczenia zadania, tj. w ciągu 50 dni od momentu zakończenia zadania inwestycyjnego. Stosownie do § 3 ust. 1 umowy, jako termin zakończenia tego zadania, w przypadku, gdy nie było wymagane pozwolenie na użytkowanie, strony ustaliły datę odbioru końcowego obiektu, lecz nie później niż do 31 marca 2019 r. Biorąc pod uwagę, że zgodnie ze sporządzonym protokołem, odbiór końcowy tego zadania inwestycyjnego został dokonany 4 stycznia 2019 r., 50 dniowy termin na dokonanie czynności rozliczenia upływał 23 lutego 2019 r. O nieterminowym wystąpieniu o dofinansowanie Politechnika została powiadomiona przez Ministerstwo SiT³⁴ pocztą elektroniczną w dniu 7 maja 2019 r. wraz z informacją, że *wniosek o wypłatę dofinansowania został złożony po płynie terminu na rozliczenie zadania i nie może zostać pozytywnie rozpatrzony do dnia wyjaśnienia kwestii nieterminowego rozliczenia zadania*. W emailu podano również, że za zgodą Ministra istnieje możliwość wydłużenia terminu rozliczenia zadania inwestycyjnego.

Politechnika 7 maja 2019 r. wystąpiła do Ministerstwa SiT o wydłużenie do 28 czerwca 2019 r. terminu rozliczenia zadania inwestycyjnego, wyjaśniając, że opóźnienie w złożeniu rozliczenia wynikało z błędnej interpretacji zapisów §3 ust. 1 i 2 umowy, przyjmując że zapis ust. 1 dotyczył daty odbioru obiektu sportowego, jako kompleksowego obiektu budowlanego, natomiast przedmiotowe zadanie nie polegało na budowie obiektu i dlatego przyjęto termin zakończenia zadania określony przez § 3 ust. 2 umowy, tj. 31 marca 2019 r.

(akta kontroli str. 290-314, 353-363)

Ostatecznie, 6 sierpnia 2019 r., tj. po upływie terminów realizacji zobowiązań Politechniki wynikających z ww. umowy strony zawarły aneks, w oparciu, o który termin zakończenia zadania inwestycyjnego ustalono na 4 stycznia 2019 r., zmieniając jednocześnie termin przedstawienia Ministrowi SiT rozliczenia dofinansowania w zakresie rzeczowym i finansowym na 31 lipca 2019 r. Pismem z 19 sierpnia 2019 r. Minister poinformował Politechnikę o przyjęciu rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym oraz przyznaniu dofinansowania w kwocie 218 tys. zł.

(akta kontroli str. 312, 313, 364-374)

Prorektor ds. ogólnych i operacyjnych oraz Dyrektor Centrum Inwestycji i Remontów Politechniki wyjaśnili, że niedochowanie terminu złożenia wniosku o wypłatę dofinansowania wynikało z odmiennej interpretacji zapisów umowy dotyczących terminu zakończenia inwestycji. Innych powodów mających wpływ na niedochowanie umownego terminu rozliczenia zadania i złożenia wniosku o płatność, nie wskazano.

(akta kontroli str. 673-675)

Opisane zadanie inwestycyjne obejmowało wymianę podłogi i nawierzchni w hali sportowej przy ul. Prószkowskiej 76 o wymiarach 24,4 mx44,6 m (1 088 m²) wraz z wymianą jednej ścianki szklano-metalowej pomiędzy halą, a korytarzem, bez ingerencji w elementy konstrukcyjne ściany oraz przebudową czterech otworów drzwiowych, polegającą na montażu nowych nadproży w otworach drzwiowych i ponownym montażu tych samych drzwi i wymianą trojga drzwi (dwóch ewakuacyjnych, zewnętrznych i jednych drzwi wewnętrznych). Przy przebudowanych i wymienianych drzwiach, w związku z podniesieniem poziomu posadzki hali, zaplanowano wykonanie pochylni dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Przedmiotowe zadanie nie obejmowało kosztów

³⁴ Ministerstwo Sportu i Turystyki. Od 15 listopada 2019 r. Ministerstwo Sportu. Od 1 marca 2021 r. Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

wymiany mienia ruchomego. Do faktur za zrealizowane roboty dołączono protokoły odbioru robót budowlanych, zatwierdzone przez kierownika budowy i inspektora nadzoru inwestorskiego. Wydatki nie obejmowały nakładów związanych z wyposażeniem ruchomym oraz kosztów utrzymania obiektu.

Zbadane dwie faktury wystawione przez wykonawcę za wykonane roboty związane z przebudową nawierzchni sportowej hali, z 20 grudnia 2018 r. (faktura częściowa na kwotę 381,4 tys. zł) i z 7 stycznia 2019 r. (końcowa na kwotę 95,3 tys. zł) stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁵, odzwierciedlały rzeczywisty przebieg operacji gospodarczych, zawierały dane określone w ww. przepisie w tym potwierdzenia podpisami dokonania sprawdzenia pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzenia do wypłaty. Zapłaty należności dokonywano zgodnie z warunkami umowy zawartej z wykonawcą, tj. do 30 dni od daty otrzymania faktury i po podpisaniu protokołu odbioru częściowego/końcowego (18 stycznia 2019 r. i 2 lutego 2019 r.). Zapłata należności wykonawcy nastąpiła po sporządzeniu protokołu z odbioru końcowego zadania z dnia 4 stycznia 2019 r. Wydatki ujęte w ww. fakturach były kwalifikowalne, zgodnie z warunkami *Programu Sportowa Polska* i umowy.

(akta kontroli str. 315-326)

1.12. W ramach realizacji ww. zadania inwestycyjnego na podstawie art. 39 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁶, udzielono zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. Procedura przetargowa na udzielenie tego zamówienia została przeprowadzona wg zasad ustalonych w *Regulaminie udzielania zamówień publicznych*³⁷ oraz zgodnie z przepisami upzp.

W związku z publikacją ogłoszenia o zamówieniu na wymianę nawierzchni sportowej w hali sportowej Politechniki, wpłynęły dwie oferty, z których Politechnika w oparciu o ustalone kryteria wyboru³⁸, wybrała ofertę najkorzystniejszą, zawierającą kwotę wynagrodzenia w wysokości 476 732,99 zł (brutto), przy drugiej ofercie wynoszącej 507 935,88 zł (brutto). Obydwaj wykonawcy zadeklarowali udzielenie gwarancji na maksymalny okres 60 miesięcy. Umowa z wyłonionym w tym postępowaniu wykonawcą została zawarta 25 września 2018 r., a odbioru zadania dokonano 4 stycznia 2019 r. Zamawiający dopełnił obowiązków dotyczących: 1) podania kwoty, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia bezpośrednio przed otwarciem ofert, a niezwłocznie po otwarciu ofert upublicznienia informacji, o których mowa w art. 86 ust. 5 upzp; 2) ogłoszenia i przekazania wykonawcom informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty (art. 92 upzp) i 3) informacji o udzieleniu zamówienia i zawarciu umowy zgodnie z wymogami art. 95 ust. 1 upzp.

(akta kontroli str. 375-486)

1.13. W okresie objętym kontrolą, Politechnika nie realizowała zadań inwestycyjnych dotyczących akademickiej infrastruktury sportowej dofinansowywanych środkami dotacji otrzymanymi od Ministra EiN.

(akta kontroli str. 205-211)

1.14. Analiza dokumentacji z realizacji zadania inwestycyjnego polegającego na wymianie nawierzchni sportowej w hali sportowej wykazała, że Politechnika:

³⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

³⁶ Dz.U. z 2019 r. poz. 2019, ze zm., dalej: upzp.

³⁷ W okresie udzielania przedmiotowego zamówienia obowiązywał Regulamin udzielania zamówień publicznych na Politechnice Opolskiej oraz Regulamin pracy komisji przetargowych, wprowadzone 18 września 2014 r. zarządzeniem Rektora Politechniki Opolskiej nr 56/2014 ze zm.

³⁸ Waga ceny stanowiła 60%, a gwarancji 40% (max 40 pkt za 60 miesięcy gwarancji).

1) była właścicielem działki nr 6/14 na której zlokalizowana była hala sportowa, zgodnie z treścią wpisów w Dziale II księgi wieczystej o numerze OP10/00110822/07³⁹;

2) uzyskała decyzję nr 717/17 z 6 października 2017 r. zatwierdzającą projekt budowlany i udzielającą pozwolenia na przebudowę posadzki sali gier zespołowych w budynku hali sportowej;

3) ustanowiła inspektora nadzoru inwestorskiego⁴⁰ posiadającego kwalifikacje wymagane art. 12 ust. 2 ustawy Prawo budowlane, który wykonywał obowiązki wynikające z art. 25 tej ustawy dotyczące reprezentowania inwestora na budowie, dokonywania wpisów w dzienniku budowy i udziału w odbiorach robót;

4) przekazała 2 października 2018 r. plac budowy kierownikowi budowy, posiadającemu stosowne uprawnienia do wykonywania takiej funkcji w budownictwie⁴¹. Kierownik budowy dokonywał wpisu w dzienniku budowy w tym zgłosił w dniu 28 grudnia 2018 r. zakończenie prac związanych z układaniem podłogi w hali sportowej i złożył oświadczenie, iż obiekt nadaje się do użytkowania, a roboty wykonano zgodnie z dokumentacją projektową oraz sztuką budowlaną;

5) zawiadomiła organ nadzoru budowlanego o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót wymagających pozwolenia na budowę realizując obowiązek wynikający z art. 41 ust. 4 ustawy Prawo budowlane 19 grudnia 2018 r.;

Przesłuchany w charakterze świadka główny specjalista ds. kosztorysowania Politechniki pełniący obowiązki inspektora nadzoru inwestora przy pracach budowlanych związanych z wymianą nawierzchni podłogi w hali gier zeznał, że nie pamięta kiedy wykonawca wszedł na plac budowy. Natomiast zeznał, że dostawa elementów nowej podłogi nastąpiła w całości prawdopodobnie na początku listopada i składowana była hali w części gier zespołowych, tj. w miejscu późniejszego montażu. Przed składowaniem nowej podłogi usunięto starą wykładzinę. Zgłoszenie robót do organu nadzoru budowlanego nastąpiło na etapie rozpoczęcia robót montażowych posadzki sportowej. Czynności wykonywane do tego etapu nie były bezpośrednio objęte decyzją pozwolenia na budowę.

6) pobrała z organu nadzoru budowlanego dziennik budowy (12 grudnia 2018 r.). Zgodnie z treścią wpisów zawartych w ww. dokumencie 19 grudnia 2018 r. rozpoczęto prace związane z układaniem podłogi sportowej, 28 grudnia 2018 r. zakończono prace związane z układaniem podłogi i zgłoszono do odbioru wykonanie posadzki, a 4 stycznia 2019 r. inspektor nadzoru potwierdził zakończenie prac montażowych i doprowadzenie terenu do należytego stanu.

Prorektor ds. ogólnych i operacyjnych oraz Dyrektor Centrum Inwestycji i Remontów Politechniki wyjaśnili, że *przekazanie placu budowy w dniu 2 października 2018 r. miało na celu umożliwienie wykonawcy dokonanie inwentaryzacji i pomiarów, niezbędnych do przygotowania materiałowego realizacji inwestycji. Termin przekazania placu budowy nie był tożsamy z rozpoczęciem prac przez wykonawcę. Czas niezbędny na zamówienie i dostarczenie materiałów oraz konieczność zachowania wytycznych montażowych (sezonowanie parkietu w miejscu wbudowania), również potwierdza różnicowanie okresu przekazania placu budowy*

³⁹ Decyzją nr 4/20 z 24 czerwca 2020 r. Prezydent Miasta Opola podzielił działkę nr 6/9, na której znajduje się hala sportowa na trzy oddzielne działki o numerach 6/12; 6/13 i 6/14. Obecnie hala zlokalizowana jest na terenie działki 6/14.

⁴⁰ Inspektor nadzoru inwestorskiego posiadał uprawnienia, w zakresie kierowania robotami budowanymi bez ograniczeń w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, w tym wykonywanie nadzoru inwestorskiego, potwierdzone decyzją Okręgowej Komisji Kwalifikacyjnej Opolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa z 2 grudnia 2007 r., nr uprawnień OPL/0341/OWOK/07.

⁴¹ Kierownik budowy Wykonawcy posiadał uprawnienia do kierowania budową i robotami w specjalności konstrukcyjno-budowlanej, nadane decyzją Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie 28 września 1982 r., nr uprawnień 101/82.

od faktycznie prowadzonych prac montażowych objętych decyzją pozwolenia na budowę.

7) dokonała stycznia 2019 r. końcowego odbioru technicznego robót w hali sportowej. Ponadto, protokołami częściowymi odbioru wykonanych prac nr 1/2018 odebrano prace o wartości 381,4 tys. zł wykonane w okresie od 2 października 2018 r. do 20 grudnia 2018 r., a protokołem nr 1/2019 odebrano roboty o wartości 95,3 tys. zł, wykonane w okresie od 21 grudnia 2018 r. do 4 stycznia 2019 r. W obydwu protokołach stwierdzono, że jakość wykonanych prac była dobra;

8) nie zawiadomiła organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy, gdyż w wydanej decyzji organ ten nie zobowiązał Politechniki do zawiadomienia o zakończeniu prac związanych z wymianą nawierzchni podłogi w hali sportowej. Ponadto, zgodnie ze stanowiskiem Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Opolu przedłożonym przez Politechnikę, obowiązek zawiadomienia organu nadzoru budowlanego na użytkowanie, dotyczy jedynie obiektów nowo wznoszonych, a nie poddanych przebudowie (art. 54 i 55 ustawy Prawo budowlane) chyba, że zachodzi przypadek zamiaru przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych, to wówczas zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. ustawy należy uzyskać pozwolenie na użytkowanie.

(akta kontroli str. 322, 323, 328, 329, 369-374, 497-542, 551, 673-676, 843-844)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Nierzetelne sporządzanie przez dziekanów wydziałów Politechniki uzasadnień decyzji odmawiających studentom-sportowcom możliwości realizacji programu studiów w formie IOS. W przypadku 8⁴² z 12 objętych szczegółowym badaniem decyzji⁴³ nie wyjaśniono przyczyn odmowy przyznania ww. uprawnienia, ograniczając się do wskazania jako podstawy podjętego rozstrzygnięcia § 9⁴⁴ i § 12⁴⁵ Regulaminu studiów. Regulacje te określały zarówno przesłanki, jak i tryb przyznawania oraz sposób stosowania IOS. Tym samym, samo powołanie postanowień Regulaminu studiów nie mogło stanowić dla wnioskodawcy źródła informacji o sposobie rozpatrzenia złożonego wniosku, w tym wskazania dowodów i wyjaśnienia podstawy prawnej podjętego rozstrzygnięcia.

(akta kontroli str. 22-24, 42-57, 96-99)

Prorektor ds. ogólnych i operacyjnych wyjaśnił, że wzór ww. podania jak inne dokumenty funkcjonujące na Politechnice, były udostępnione dla studentów na stronie internetowej. Przed wejściem w obieg wzór ten był zaakceptowany przez Radcę Prawnego Politechniki, który uznał, że decyzja nie musi być decyzją administracyjną, a ogólne uzasadnienie w formie zapisu *Regulamin studiów Politechniki Opolskiej* § 12 jest wystarczające i w takiej formie wzór został udostępniony. W związku z uwagami przedstawionymi w przytoczonym piśmie i analizie wewnętrznej stanu faktycznego poprzez konsultacje z obecnym Radcą Prawnym oraz zapisów aktualnego regulaminu studiów w Politechnice, zdecydowano o korekcie obowiązującego druku podania o IOS w trybie natychmiastowym – druk został zmodyfikowany i skonsultowany z Radcą Prawnym uczelni. Decyzja pozytywna będzie udzielona ze wskazaniem przesłanek regulaminowych na podaniu studenta, natomiast decyzja odmowna będzie wydawana w formie decyzji administracyjnej, zawierającej wszystkie niezbędne elementy, zgodnie z zapisami art. 107 § 1 Kpa. Podał także, że analiza

⁴² Studenci i decyzje z dni: W.K.; M.N.; D.F. i K.W. wydane 19.03.2019 r.; M.M. wydana 22.10.2019 r.; N.S. i J.C. wydane 6.03.2020 r. i A.L. decyzja wydana 9.03.2020 r.

⁴³ Tj. dwie decyzje z 2017/2018 i po pięć decyzji z lat 2018/2019 i 2019/2020.

⁴⁴ w roku akademickim 2018/2019

⁴⁵ w roku akademickim 2019/2020

dodatkowych dokumentów dotyczących decyzji o odmowie przyznania lub o przyznaniu IOS, wykazała zasadność podjętych decyzji przez dziekanów wydziałów, w oparciu o dodatkowe dokumenty i dane gromadzone w komputerowym systemie obsługi studentów⁴⁶. Ponadto Rektor wyjaśnił, że w przypadku nie wypełnienia przynajmniej jednego z podstawowych punktów § 9 ust. 2 (regulamin studiów od roku akademickiego 2017/2018) i § 12 ust. 2 (regulamin studiów od roku akademickiego 2019/2021), dziekan może zastosować zapis tegoż ustępu mówiący o innych ważnych przypadkach uznanych przez dziekana.

(akta kontroli str. 160-170)

Zdaniem NIK, niewskazanie studentowi faktycznego powodu odmowy przyznania IOS, może mieć wpływ na skorzystanie z uprawnienia do wniesienia odwołania z uwagi na brak możliwości odniesienia się do argumentacji organu.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Politechnika pozyskiwała środki finansowe od Ministra SiT z Funduszu RKF w łącznej kwocie 216,9 tys. zł w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej oraz od Ministra EiN w ramach projektu NRA w kwocie 588,1 tys. zł. W ramach realizowanych umów środki otrzymanego dofinansowania wykorzystywane były przez Politechnikę na zadania związane z ich realizacją. Politechnika zrealizowała inwestycję wymiany powierzchni w hali sportowej, a podejmowane w tym zakresie czynności były zgodne z obowiązującymi przepisami i zobowiązaniami umowy. Uzyskane na ten cel środki dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a rozliczenie przekazanego dofinansowania zostało dokonane w terminach wynikających z umowy zawartej z Ministrem SiT. Stwierdzone nieprawidłowości w badanym obszarze, dotyczyły nierzetelnego sporządzania uzasadnień decyzji odmawiających przyznania studentom-sportowcom IOS.

OBSZAR

2. Efekty realizacji programów i zadań dotyczących rozwoju sportu akademickiego

Opis stanu faktycznego

2.1. W przyjętej uchwałą Senatu Politechniki nr 302 z 17 kwietnia 2019 r. *Strategii Rozwoju Politechniki Opolskiej do 2030 roku*, dokonano analizy SWOT w odniesieniu do słabych i mocnych stron procesu nauczania i działalności badawczej oraz w zakresie szans i zagrożeń tych procesów. Wizją strategiczną Politechniki było stworzenie prorozwojowej autonomicznej uczelni technicznej, dla pracowników i studentów, dla miasta, regionu, kraju i świata, m.in. poprzez umiędzynarodowienie i prowadzenie oryginalnych interdyscyplinarnych inżyniersko-technicznych badań naukowych, o charakterze społecznym, medycznym i o zdrowiu będących proinnowacyjnymi i proekologicznymi. W zakresie kształcenia, założono stworzenie nowoczesnego systemu kształcenia studentów. W oparciu o analizę SWOT zidentyfikowano wyzwania rozwojowe, z tego w obszarze horyzontalnych dwa wyzwania - stworzenie uczelni prorozwojowej dla interesariuszy zewnętrznych (H1) oraz wewnętrznych (H2), a w obszarze wyzwań rozwojowych wertykalnych wyszczególniono trzy wyzwania: kształcenie (W1), badania naukowe (W2) oraz kapitał i ład organizacyjny (W3). W opracowaniu podano, że określenia celów strategicznych dokonano w układzie matrycy pól wyzwań rozwoju, powstałej z iloczynów kartezjańskich wyzwań wertykalnych (W1; W2 i W3) oraz

⁴⁶ Odmowy wynikały m.in. z posiadania tzw. długu punktowego ECTS z poprzedniego semestru; brak załącznika uzasadniającego ubieganie się o IOS; z uwagi na pandemię COVID-19 dziekani odmawiali przyznania IOS. Wyrażenie zgody na przyznanie IOS bez załączenia dokumentów wynikało m.in. z posiadania wiedzy przez dziekanów o osiągnięciach sportowców. Byli to głównie medaliści Akademickich Mistrzostw Polski lub zawodnicy zespołów startujących w najwyższych ligach rozgrywek zespołowych.

horyzontalnych (H1 i H2). W ww. układzie matrycy pól wyszczególniono łącznie 48 strategicznych celów rozwojowych Politechniki, po 16 w każdym z wyzwań wertykalnych. Tylko w jednym celu strategicznym odniesiono się do spraw związanych ze sportem akademickim, tj. celu strategicznym oznaczonym H1.W1.4. *Podniesienie atrakcyjności i intensyfikacja działań promocyjnych i rekrutacyjnych*, m.in. przy udziale Klubu Uczelnianego AZS, a także Akademickiego Chóru Politechniki Opolskiej, Orkiestry Politechniki Opolskiej i Akademickiego Biura Karier. Na potrzeby realizacji Strategii, Politechnika w obszarze horyzontalnym zewnętrznym H1 zdefiniowała 11 działań, w ramach których ustalono zadania operacyjne (od 3 do 16) i w obszarze horyzontalnym wewnętrznym H2, 5 działań, którym przypisano zadania operacyjne (od 3 do 8). Dla poszczególnych zadań wskazano osoby odpowiedzialne za przygotowanie oraz ustalono oczekiwane produkty i rezultaty, w formie opisowej. Szczegółowe ustalenie zadań operacyjnych na potrzeby realizacji Strategii przypisano poszczególnym wydziałom Politechniki. Wydziałowi WFIF ustalono sześć projektów/zadań, które wpisywały się w cele strategiczne, ze wskazaniem odpowiedzialnych za ich przygotowanie, przewidywany okres realizacji, oczekiwane produkty i rezultaty. Dla projektów/zadań zdefiniowano mierzalne rezultaty określone w dwóch zadaniach jako uzyskanie pozytywnej oceny Państwowej Komisji Akredytacyjnej, w dwóch wskazano oczekiwane liczby studiujących na kierunkach fizjoterapii o profilu praktycznym i na nowym kierunku studiów o profilu praktycznym, a dla dwóch zadań założono zwiększenie efektywności rekrutacji – nie określając poziomu tej efektywności.

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie przeprowadzono pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 265 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁴⁷, w związku ze zmianą terminu pierwszej ewaluacji z 1 stycznia 2021 r. na 1 stycznia 2022 r., przepisem art. 60 pkt 13 lit. a ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2⁴⁸.

(akta kontroli str. 855-866)

2.2. W okresie objętym kontrolą Politechnika corocznie zawierała z AZS PO umowy o współpracy, których celem było stworzenie warunków rozwoju kultury fizycznej studentów oraz zapewnienie uczestnictwa studentów i pracowników Politechniki w prowadzonych przez AZS PO zajęciach sportowo-rekreacyjnych oraz realizacji celów, o których mowa w Statucie AZS PO.

Na podstawie zawartych umów Politechnika zapewniła AZS PO (w wymiarze niezbędnym do realizacji celów statutowych) bezpłatne korzystanie z pomieszczeń biurowych w budynku Politechniki i bezpłatne użyczenie, obiektów sportowych wraz z zapleczem sanitarnym oraz miejsca na serwerze Politechniki. W umowie przewidziano również możliwość odpłatnego lub nieodpłatnego wynajmowania obiektów sportowych Politechniki podmiotom trzecim. W umowie ustalono zasady przekazywania środków dla AZS PO i rozliczania się z ich wykorzystania, ustalając, że warunkiem przekazania pierwszej transzy było złożenie rozliczenia za rok poprzedni, a drugiej transzy złożeniu sprawozdania merytorycznego oraz rozliczenie z wykorzystania pierwszej transzy i ich zatwierdzenie przez Rektora. Ponadto, AZS PO zobowiązał się do przedstawiania raz w semestrze (do 30 czerwca i 31 stycznia) sprawozdania merytorycznego oraz rozliczenia finansowego z otrzymanej pomocy wraz ze zbiorczym zestawieniem faktur i innych dokumentów finansowych.

⁴⁷ Dz. U z 2021 r., poz. 478, ze zm.

⁴⁸ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2021 r. poz. 737, ze zm.).

AZS PO zobowiązał się do występowania w czasie zawodów sportowych i innych imprez w strojach sportowych z napisem AZS Politechnika Opolska lub z logo Politechniki; eksponowania ww. nazwy podczas relacji prasowych, radiowych i telewizyjnych; dbałości o dobre imię politechniki i umieszczania nazwy AZS Politechnika Opolska lub logo Politechniki na plakatach i ulotkach.

W poszczególnych latach badanego okresu AZS PO uzyskiwał i wykorzystywał w całości następujące kwoty dofinansowania: w 2017 r. 140 tys. zł; w 2018 r. 130 tys. zł; w 2019 r. 190 tys. zł, w 2020 r. 310 tys. zł, a na 2021 r. kwota dofinansowania wynosiła 190 tys. zł, z której do 31 marca wykorzystano 100 tys. zł.

(akta kontroli str. 586-617)

AZS PO sukcesywnie przedkładał rozliczenia otrzymanej pomocy, a dokumentacja ta odpowiadała wymogom zawartej umowy i zawierała faktury VAT lub rachunki wraz ze zbiorczym ich zestawieniem oraz sprawozdania z działalności AZS PO, zawierające informacje o zawodach i imprezach w których uczestniczył AZS PO z poddaniem osiągnięć sportowych oraz informacji o miejscach i sposobie eksponowania nazwy AZS PO lub logo Politechniki.

(akta kontroli str. 618-672, 685-712)

2.3. W latach objętych kontrolą Politechnika nie realizowała projektów związanych ze sportem akademickim, w ramach programów Ministra EiN: *Program Rozwój Sportu Akademickiego; Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza i Regionalna inicjatywa doskonałości.*

(akta kontroli str. 207)

2.4. Projekt NRA na 2021 r. był w Politechnice w początkowym etapie realizacji. Umowa z Ministrem EiN została zawarta 5 lutego 2021 r. i do 30 czerwca 2021 r. wydatkowano 6,4 tys. zł na przeprowadzenie 33 godzin lekcyjnych dodatkowych zajęć z 16 studentami-sportowcami. Stan realizacji Projektu NRA opisano w pkt 1.11. niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 210, 262-288, 553-574)

2.5. W okresie objętym kontrolą na Politechnice nie przyznawano nagród studentom i pracownikom Politechniki za osiągnięcia sportowe. Zgodnie z obowiązującymi w Politechnice regulaminami świadczeń socjalnych oraz zarządzeniami w sprawie przyznawania stypendium Rektora, studenci osiągający sukcesy sportowe co najmniej na poziomie krajowym, mogli otrzymać dodatkowe punkty do łącznej punktacji uprawniającej do uzyskania stypendium Rektora. Zasady przyznawania stypendiów dla studentów regulowały zarządzenia Rektora w sprawie wysokości świadczeń z Funduszu stypendialnego⁴⁹ na lata akademickie 2017/2018 do 2020/2021, w których ustalano wysokości stypendium w poszczególnych kategoriach⁵⁰ i zarządzenia w sprawie szczegółowych zasad przyznawania stypendiów (w których, ustalano m.in. liczby punktów uprawniających do uzyskania stypendiów w wysokości wskazanej w poszczególnych kategoriach stypendiów⁵¹, z określeniem minimalnej liczby punktów uprawniających do przyznania stypendium Rektora na poszczególnych kierunkach studiów⁵²). W oparciu o uzyskaną łączną liczbę punktów sporządzane były listy rankingowe studentów dla poszczególnych kierunków i poszczególnych stopni wg łącznej liczby punktów uzyskanych ze zsumowania punktów za średnią ocen oraz za inne osiągnięcia studenta m.in.

⁴⁹ Zarządzenie Rektora Politechniki nr 61/2019 z 12 listopada 2019 r.; nr 100/2020 z 12 listopada 2020 r.

⁵⁰ Ustalono kategorie i stawki stypendiów: I kategoria – 800 zł miesięcznie; II – 600 zł miesięcznie i III kategoria 400 zł miesięcznie.

⁵¹ W wybranych do kontroli latach akademickich 2019/2020 i 2020/2021 stypendium Rektora mogli otrzymać studenci, którzy uzyskali: I kategorii ponad 5,75 pkt; II od 4,75 do 5,74 pkt i III kategorii do 4,74 pkt.

⁵² Zarządzenia Rektora nr 62/2019 z 12 listopada 2019 r.; 101/2020 z 12 listopada 2020 r.

za sportowe, artystyczne – skategoryzowane liczbą punktów zależną od osiągnięć ww. dziedzinach).

(akta kontroli str. 743-762)

Badanie dokumentacji dotyczącej przyznania stypendiów Rektora dla 18 studentów, którym przyznano stypendia wykazało, iż we wszystkich objętych badaniem wnioskach o ich przyznanie wskazano osiągnięcia sportowe uprawniające do uzyskania dodatkowych punktów, a wnioskodawcy dołączali do wniosków dokumentację potwierdzającą osiągnięcia sportowe, za które były przyznane dodatkowe punkty. Stwierdzono, iż stypendia przyznano z uwzględnieniem zasad określonych w ww. regulacjach wewnętrznych Politechniki w tym zakresie. Liczba przyznanych dodatkowych punktów za osiągnięcia sportowe odpowiadała liczbom ustalonym w tabelach zamieszczonych w zarządzeniach w sprawie szczegółowych zasad przyznawania stypendiów za osiągnięcia sportowe. Wszyscy studenci-sportowcy plasowali się na listach rankingowych danego wydziału i poziomu studiów, powyżej progu uprawniającego do przyznania stypendium.

(akta kontroli str. 763-803)

2.6. Politechnika w latach 2017-2021, nie zawierała umów ani porozumień z polskimi związkami sportowymi na korzystanie z obiektu sportowego i nie realizowała zadań inwestycyjnych w ramach Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu.

(akta kontroli str. 713, 714)

2.7. W okresie objętym kontrolą Politechnika przeprowadziła modernizację jednego obiektu sportowego – hali sportowej do gier zespołowych przy ul. Prószkowskiej 76, w której wymieniono nawierzchnię podłogi oraz przebudowano wejścia z zewnątrz do hali oraz niektóre wejścia wewnętrzne. W wyniku kontroli dokumentacji dotyczącej hali sportowej stwierdzono, że Politechnika:

a) zapewniła przeprowadzania przez osobę uprawnioną, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt. 3 Prawa budowlanego, dwukrotnie w roku kontroli hali sportowej, w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada, w związku z tym, że powierzchnia jej zabudowy przekraczała 2000 m² (wynosiła 4 685 m²) oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m²). Przeprowadzono również kontrolę pięcioletnią, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego⁵³, obejmującą sprawdzenie instalacji elektrycznej piorunochronnej w zakresie sprawności połączeń i działanie osprzętu w tym wyłącznika prądu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń.

b) prowadziła książkę obiektu budowlanego dla przedmiotowej hali, w której zamieszczono wpisy dotyczące osób uprawnionych do dokonywania wpisów, dane identyfikacyjne obiektu, dane techniczne charakteryzujące obiekt, plan sytuacyjny oraz przeprowadzone kontrole okresowe obiektu;

c) usunęła nieprawidłowość stwierdzoną w protokole kontroli organu nadzoru budowlanego z 6 lipca 2017 r., dotyczącą niesystematycznego wpisywania kontroli okresowych do książki. Innych nieprawidłowości dotyczących stanu technicznego obiektów, uszkodzeń wyposażenia lub braków w wyposażeniu, istnienia elementów zagrażających zdrowiu i życiu osób korzystających z hali, ww. kontrola nie wykazała. Stwierdzone nieprawidłowości, w tym zakresie opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 715-730, 809-833)

Oględziny hali sportowej wykazały jej dobry stan techniczny. Nawierzchnia podłogi hali wykonana z klepki drewnianej na całej powierzchni była równa, polakierowana

⁵³ Kontrolę przeprowadzono 25 kwietnia 2018 r.

z naniesionymi liniami boisk (na hali możliwe było rozgrywanie spotkań m.in. piłki ręcznej, siatkowej oraz koszykówki), bez widocznych nierówności lub rozstępów między klepkami. Nawierzchnia podłogi była w bardzo dobrym stanie technicznym. Wyposażenie hali było w dobrym stanie, nie stwierdzono elementów hali zagrażających osobom z niej korzystającym.. Przy wejściu na halę, w widocznych miejscach umieszczono tablicę z logotypem Ministerstwa SiT informującą o dofinansowaniu inwestycji wymiany nawierzchni hali środkami FRKF w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej oraz regulamin korzystania z hali sportowej. Wejścia do hali sportowej, komunikacja między halą i jej pomieszczeniami oraz pomieszczenia sanitarne nie posiadały barier architektonicznych i były dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zapewniono dostęp do tych pomieszczeń osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich, windy posiadały wymiary umożliwiające korzystanie z nich przez ww. osoby oraz poprzez zamieszczenie na przyciskach opisu Braillem i informacji głosowej, możliwe było korzystanie przez osoby niedowidzące i niedosłyszące.

(akta kontroli str.731-742)

2.8. Regulamin korzystania z hali sportowej Wydziału WFiF Politechniki zawierał postanowienia wskazujące osoby odpowiedzialne za prowadzenie zajęć na hali, za stan używanego do ćwiczeń sprzętu i urządzeń, wymagania dotyczące ubioru i obuwia obowiązującego w czasie ćwiczeń, procedurę i zady postępowania przy przygotowaniu i w czasie ćwiczeń osób prowadzących zajęcia jak i ćwiczących. Zapisy regulaminu zawierały zapisy określające zachowanie korzystających z hali, których respektowania zapewniało bezpieczne korzystanie z hali i jej wyposażenia. Dodatkowo w związku z pandemią COVID-19 korzystający z hali zobowiązani zostali stosownymi instrukcjami zamieszczonymi przy wejściu do hali, wykonywania czynności zapewniających eliminowanie zagrożeń tym wirusem. Przeprowadzone w dniu 1 lipca 2021 r. oględziny hali sportowej potwierdziły umieszczenie ww. regulaminu jak i instrukcji w miejscu widocznym dla korzystających z hali.

(akta kontroli str. 804-806)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2017-2021 nierzetelnie sporządzono dziesięć protokołów z okresowych przeglądów stanu technicznego hali sportowej, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 2 i 3 Prawa budowlanego. W treści wszystkich dziesięciu badanych protokołów z ww. kontroli okresowych, przeprowadzonych w okresie od 27 kwietnia 2017 r. do 26 kwietnia 2021 r. zawarto tożsame ustalenia dotyczące stwierdzenia drobnych zacieków na ścianach, z zaleceniem uszczelnienia pokrycia dachu w ramach naprawy bieżącej (pkt 7b protokołów), pęknięcie szyby w oknie sali gimnastycznej – bieżnia oraz w oknie od strony garaży (pkt 7k protokołów). W wyniku przeprowadzonych w trakcie czynności kontrolnych NIK oględzin hali sportowej, nie stwierdzono istnienia ww. usterek. Uczestniczący w oględzinach specjalista ds. administrowania obiektami sportowymi Politechniki, wyjaśnił, że dawno temu, przed 2017 r. była pęknięta szyba, w jednym z okien hali bieżni, lecz została ona niezwłocznie wymieniona, w latach 2017-2021, nie było przypadków pęknięcia szyb. Pomimo żądania Główny specjalista ds. inwestycji Politechniki nie przedłożył do kontroli dokumentów potwierdzających wymianę szyb (np. zapłata za usługę) lub dokumentu zgłoszenia konieczności ich wymiany przełożonym. Nie wskazał również osób, którym zgłaszał stwierdzone corocznie pęknięcia szyb w oknie hali gimnastycznej i hali bieżni od strony garaży.

(akta kontroli str. 840-842, 867-876)

Ponadto, w protokole z przeglądu hali z 20 listopada 2018 r., przeprowadzający kontrolę stanu technicznego (główny specjalista ds. inwestycji Politechniki) stwierdził, że stan nawierzchni hali sportowej jest średni. Ustalenia kontroli w tym zeznania inspektora nadzoru przebudowy nawierzchni podłogi hali wykazały, że po usunięciu na początku listopada starej podłogi, na hali składowane były elementy nowej podłogi. Zatem w dniu przeprowadzania kontroli stanu technicznego podłóg i posadzek hali, nie było możliwe określenia stanu tej podłogi z uwagi na jej wcześniejszy demontaż.

W kolejnym protokole z kontroli przeglądów z 24 kwietnia 2019 r., sporządzonym po przeprowadzeniu prac polegających na wymianie podłogi w hali sportowej, ponownie Główny specjalista ds. inwestycji Politechniki wskazał, iż stan podłóg i posadzek jest średni. Ustalenie to pozostawało w sprzeczności z treścią protokołu odbioru robót z 4 stycznia 2019 r., w którym zawarto stwierdzenie, o dobrej jakości wykonanych robót. Zdaniem NIK podłoga hali ze względu na swój rozmiar (ok. 1 100 m²) i znaczenie dla obiektu, jako jeden z najistotniejszych elementów wpływających na jego funkcjonalność, powinna podlegać odrębnej od pozostałych posadzek i podłóg ocenie stanu technicznego.

(akta kontroli str. 731-742, 809-833, 837-839)

Główny specjalista ds. inwestycji Politechniki wyjaśnił m.in., że zgodnie z art. 61 Prawa budowlanego, właściciel lub zarządca obiektu jest zobowiązany utrzymywać go i użytkować zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 Prawa budowlanego, w tym utrzymywać go w należyтым stanie technicznym nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia. Jeżeli obiekt jest prawidłowo użytkowany to jego stan techniczny nie ulegają gwałtownemu pogorszeniu i tym samym zapisy w protokołach okresowej kontroli powinny być w większości lub całości tożsame.

Wyjaśnił również, iż protokół z okresowej kontroli stanu technicznego obiektu służy do wskazania występujących usterek lub informowania o jego stanie technicznym zapewniającym bezpieczne użytkowanie obiektu. Określenie stanu technicznego posadzki hali sportowej, jako średni (w protokole z kwietnia 2019 r.) wynika z faktu określenia stanu technicznego nie tylko dla hali sportowej. W wyjaśnieniu stwierdził, że, *protokół przeglądu stanu technicznego obiektu nie jest miejscem, w którym należy chwalić się z dokonanych inwestycji i mieć formę utworu literackiego lub opisu przyrody w Nad Niemnem, a jedynie przekazywać informację właścicielowi o występowaniu ewentualnych zagrożeń związanych z użytkowaniem obiektu (...).*

(akta kontroli str. 877, 878-880)

Odnosząc się do powtarzających się w każdym protokole stwierdzeń dotyczących pękniętej szyby w oknie hali gimnastycznej i hali bieżni od strony garaży Główny specjalista ds. inwestycji Politechniki nie wskazał osób, którym zgłaszał stwierdzone corocznie pęknięcia szyb w oknie hali gimnastycznej i hali bieżni. Podał jedynie, że usterki są sukcesywnie usuwane – w tym wymiana pękniętych szyb.

W wyjaśnieniu natomiast podał, że w dniu 16 lipca 2021 r. dokonał oględzin szyb w budynku hali sportowej i stwierdził, że w drzwiach wejściowych jest pęknięta szyba. W związku z tym uznał, że zapis zamieszczony w protokole z kontroli z 26 kwietnia 2021 r. jest zasadny, pomimo że pęknięta szyba była w drzwiach wejściowych, a nie jak zapisano w protokołach w hali sportowej i hali bieżni. Przeprowadzone w dniu 21 lipca 2021 r. oględziny potwierdziły pęknięcie szyby w drzwiach wejściowych dwuskrzydłowych. W górnej części wewnętrznej szyby znajdowało się pęknięcie, długości około 13 cm. Szerokość szyby w świetle wynosiła 21,5 cm, a wysokość 180 cm. W pozostałych szybach tych drzwi nie stwierdzono pęknięć.

(akta kontroli str. 877)

2. Niedokonanie wpisu do książki obiektu budowlanego – hali sportowej, w tabeli IX.1. *Wykaz protokołów odbioru robót remontowych w obiekcie*, dotyczącego przeprowadzonej w 2018 r. wymiany nawierzchni podłogi. Zgodnie z wzorem książki obiektu budowlanego, ustalonym w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵⁴, w ww. tabeli należało zamieścić dane związane z przeprowadzonymi remontami, w szczególności takich, na które zostały wydane decyzje pozwolenia na budowę z podaniem numeru tego pozwolenia, zakresem remontu oraz datę sporządzenia i numer protokołu odbioru.

(akta kontroli str. 715-726, 807-808)

Specjalista ds. budowlanych i administracyjnych Politechniki, uprawniony do dokonywania wpisów w książce obiektu hali sportowej wyjaśnił, że zgodnie z interpretacją przepisów dotyczących książki obiektu budowlanego, przedstawioną w trakcie szkoleń dotyczących przedmiotowej sprawy, do tabeli IX. 1., wpisuje się jedynie prace budowlane i projekty budowlane związane z remontem elementów konstrukcyjnych obiektu wpływających na bezpieczeństwo użytkowania obiektu. Pozostałe prace wpływające na poprawę estetyki i komfortu jego użytkowania nie podlegają takim wpisom, gdyż można je równie dobrze traktować, jako bieżącą konserwację budynku, co nie podlega przepisom Prawa budowlanego.

(akta kontroli str. 807, 808)

Z treści tego rozporządzenia wprost wynika obowiązek ewidencjonowania w książce obiektu budowlanego przeprowadzonych w tym obiekcie prac remontowych, tj. wg definicji zawartej w Prawie budowlanym, robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji. Według NIK, wymiana nawierzchni podłogi, w ramach której dokonano przebudowy czterech otworów drzwiowych, polegającej na montażu nowych nadproży w otworach drzwiowych, po usunięciu poprzednich stanowi prace budowlane związane z remontem elementów konstrukcyjnych. Tego rodzaju prace nie mogą być zakwalifikowane jako bieżąca konserwacja, i w związku z tym, podlegają obowiązkowi wpisania do książki obiektu budowlanego w tabeli IX.1. *Wykaz protokołów odbioru robót remontowych w obiekcie*.

W kontrolowanym okresie osobą odpowiedzialną za zakres ww. zadań była Dyrektor Centrum Inwestycji i Remontów, do, zobowiązana do nadzoru nad realizacją zadań przypisanych Regulaminem organizacyjnym Politechniki, w tym w zakresie: *przeprowadzanych okresowych kontroli (przeглядów) technicznej sprawności użytkowej obiektów budowlanych i instalacji; prowadzenie oraz nadzorowanie prawidłowości prowadzenia i kompletności książek obiektów budowlanych; kierowanie do użytkowników obiektów oraz służb technicznych administracji Uczelni wniosków wynikających z kontroli, dotyczących koniecznych lub zalecanych do przeprowadzenia prac techniczno-budowlanych*.

Dyrektor Centrum Inwestycji i Remontów w sprawie ww. nieprawidłowości, w związku z pełnionym nadzorem nad realizacją opisanych zadań, tj.: a) podejmowanych działań w celu wymiany pękniętych szyb o których była mowa w każdym protokole z okresowego przeglądu stanu technicznego hali w latach 2017-2021; b) opracowania trybu/procedury przekazywania i podejmowania działań w przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości w stanie technicznym obiektów Politechniki; c) sposobu sprawowania nadzoru nad realizacją obowiązku dotyczącego *prowadzenia oraz nadzorowania prawidłowości prowadzenia i kompletności książek obiektów budowlanych*, wyjaśniła, że zapoznała się z treścią wpisów w protokołach przeglądu i oświadczeniami osoby wykonującej przegląd co do tego, czy taki stan wymaga przeprowadzenia wymiany szyby, czy pęknięcie

⁵⁴ Dz. U. Nr 120, poz. 1134

szyby nie stwarza zagrożenia użytkowania, i podejmowane były adekwatne czynności mające na celu sunięcie występującego zagrożenia w użytkowanym obiekcie. W załączeniu do wyjaśnień przekazała kopie dokumentów dotyczących wymiany w październiku 2018 r. szyby w budynku hali sportowej za kwotę 2,4 tys. zł. NIK zauważa, że okres, w którym dokonano wymiany szyby przypadał na czas prowadzonej wymiany nawierzchni podłogi w hali sportowej, którą przekazano Wykonawcy protokołem przekazania placu budowy z 2 października 2018 r. Innych dowodów potwierdzających wymianę szyby w hali nie przedłożono.

Dyrektor wyjaśniła również, iż na bieżąco zapoznaje się z zapisami zawartymi w książce obiektu budowlanego pod kątem zgodności zapisów w niej zawartych z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵⁰ oraz dokonuje zgłoszeń o przeprowadzonej okresowej kontroli dwa razy do roku budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2 000 m² Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 3. W ramach poprawnego prowadzenia książki obiektu budowlanego oraz sprawowania kontroli i śledzenia bieżących zmian w prawie, pracownicy Centrum Inwestycji i Remontów są sukcesywnie wysyłani na specjalistyczne szkolenia w prowadzeniu książki obiektu budowlanego.

Dyrektor nie przedłożyła, ani nie wskazała posiadania opracowanego trybu/procedury postępowania w przypadku ujawnienia nieprawidłowości w trakcie przeprowadzanych kontroli stanu obiektów. Wyjaśniła, że w przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości w stanie technicznym budynku lub awarii, sporządzany był protokół, który przekazuje się Kanclerz, która go zatwierdza i podejmuje decyzje w sprawie usuwania nieprawidłowości lub awarii. Centrum Inwestycji i Remontów na wniosek Kanclerz zleca usunięcie nieprawidłowości lub awarii firmom zewnętrznym lub przekazuje informacje do Działu Gospodarczo-Technicznego celem realizacji we własnym zakresie.

(akta kontroli str. 881-889)

OCENA CZĄSTKOWA

Politechnika zrealizowała zaplanowany cel inwestycji dofinansowanej środkami FRKF w ramach Programu Sportowa Polska – Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej, polegającej na wymianie nawierzchni podłogi hali sportowej. Cele i efekty ustalone w przyjętej Strategii Rozwoju Politechniki Opolskiej do 2030 roku, były w trakcie realizacji. Prawidłowo przyznawano studentom stypendia Rektora za osiągnięcia sportowe. Obiekty sportowe Politechniki wykorzystywano na potrzeby rozwoju sportu, w szczególności halę sportową, w której wymieniono nawierzchnię podłogi. Zawierane corocznie umowy o współpracy z AZS PO umożliwiały rozwój kultury fizycznej studentów i pracowników Politechniki w prowadzonych przez AZS PO zajęciach sportowo-rekreacyjnych, realizowanych w obiektach sportowych Politechniki.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na nierzetelnym sporządzaniu protokołów kontroli okresowych hali sportowej, przeprowadzanych na podstawie przepisów ustawy Prawo budowlane oraz niedokonaniu w książce obiektu budowlanego wpisu dotyczącego realizacji remontu, wymagającego pozwolenia na budowę.

IV. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

⁵⁰ Dz. U. poz. 1134 ze zm.

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań organizacyjnych poprzez zintensyfikowanie działań nadzorczych zapewniających: 1. Wydawanie decyzji w sprawach przyznawania IOS zawierających uzasadnienie faktyczne i prawne podejmowanego rozstrzygnięcia. 2. Rzetelne prowadzenie dokumentacji technicznej obiektów Politechniki, obejmującej książki obiektów budowlanych i protokoły z kontroli okresowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁵¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 12 sierpnia 2021 r.

Kontroler
Ewa Tomaszewska
doradca prawny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

.....
podpis
Iwona Zyman

⁵¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.